
OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2017 No. 47

Rheoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrwyr) (Cymru) 2017

RHAN 5

GRANTIAU AT GOSTAU BYW

Amodau cyffredinol yr hawl i gael grantiau at gostau byw

23.—(1) Mae gan fyfyriwr cymwys hawl i gael grant o dan y Rhan hon ar yr amod—

- (a) nad yw'r myfyriwr cymwys wedi ei hepgor o fod â'r hawl gan unrhyw un o'r paragraffau a ganlyn, rheoliad 6 neu reoliad 7; a
- (b) bod y myfyriwr cymwys yn bodloni amodau'r hawl i gael y grant penodol y mae'n gwneud cais amdano.

(2) Nid oes gan fyfyriwr cymwys hawl i gael grant o dan y Rhan hon os paragraff 9 yw'r unig baragraff yn Rhan 2 o Atodlen 1 y mae'r myfyriwr cymwys yn dod odano.

(3) Nid oes gan fyfyriwr cymwys hawl i gael grant o dan y Rhan hon mewn perthynas â blwyddyn academiaidd sy'n flwyddyn bwrsari.

(4) Yn ddarostyngedig i baragraff (5), nid oes hawl gan fyfyriwr mynediad graddedig carlam 2012 i gael grant o dan y Rhan hon.

(5) Nid yw paragraff (4) yn gymwys at ddibenion rheoliadau 24 i 30, i fyfyrwyr mynediad graddedig carlam 2012 sy'n ymgymryd â'i flwyddyn gyntaf o astudio ar gwrs mynediad graddedig carlam.

(6) Nid oes gan fyfyriwr cymwys hawl i gael grant o dan y Rhan hon mewn perthynas ag unrhyw flwyddyn academiaidd ar gwrs rhyngosod os yw cyfanswm y cyfnodau o astudio llawnamser yn llai na 10 wythnos oni bai bod y cyfnodau o brofiad gwaith yn wasanaeth di-dâl.

(7) At ddibenion paragraff (6), ystyr "gwasanaeth di-dâl" ("*unpaid service*") yw—

- (a) gwasanaeth di-dâl mewn ysbyty neu mewn labordy gwasanaeth iechyd cyhoeddus neu gydag ymddiriedolaeth gofal sylfaenol yn y Deyrnas Unedig;
- (b) gwasanaeth di-dâl gydag awdurdod lleol yn y Deyrnas Unedig sy'n gweithredu i arfer eu swyddogaethau sy'n ymwneud â gofal plant a phobl ifanc, iechyd neu les neu gyda chorff gwirfoddol sy'n darparu cyfleusterau neu sy'n cynnal gweithgareddau o natur debyg yn y Deyrnas Unedig;
- (c) gwasanaeth di-dâl yn y gwasanaeth carchardai neu'r gwasanaeth prawf ac ôl-ofal yn y Deyrnas Unedig;
- (d) ymchwil ddi-dâl mewn sefydliad yn y Deyrnas Unedig neu, yn achos myfyriwr cymwys sy'n bresennol mewn sefydliad tramor fel rhan o'i gwrs, mewn sefydliad tramor; neu
- (e) gwasanaeth di-dâl gydag unrhyw un o'r canlynol—

- (i) Awdurdod Iechyd Arbennig a sefydlwyd yn unol ag adran 28 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol 2006(1);
- (ii) Bwrdd Iechyd Lleol a sefydlwyd yn unol ag adran 11 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 neu Awdurdod Iechyd Arbennig a sefydlwyd yn unol ag adran 22 o'r Ddeddf honno(2);
- (iii) Bwrdd Iechyd neu Fwrdd Iechyd Arbennig a gyfansoddwyd o dan adran 2 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Yr Alban) 1978(3);
- (iv) Bwrdd Iechyd a Gofal Cymdeithasol Rhanbarthol neu'r Asiantaeth Ranbarthol ar gyfer Iechyd y Cyhoedd a Llesiant Cymdeithasol a sefydlwyd o dan adrannau 7 a 12 o Ddeddf (Diwygio) Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Gogledd Iwerddon) 2009(4);
- (v) Bwrdd Comisiynu'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a sefydlwyd o dan adran 1H o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol 2006 neu Grŵp Comisiynu Clinigol a sefydlwyd o dan adran 1I o'r Ddeddf honno(5); neu
- (vi) y Sefydliad Cenedlaethol dros Iechyd a Rhagoriaeth mewn Gofal a sefydlwyd o dan adran 232 o Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012 neu'r Ganolfan Gwybodaeth Iechyd a Gofal Cymdeithasol a sefydlwyd o dan adran 252 o'r Ddeddf honno(6).

(8) Yn ddarostyngedig i baragraff (9), nid oes gan fyfyrwr cymwys hawl i gael grant o dan reoliadau 35 i 40 mewn perthynas â blwyddyn academiaidd ar gwrs dynodedig os nad oes gan y myfyrwr hawl i gael cymorth perthnasol mewn perthynas â'r flwyddyn academiaidd honno.

(9) Nid yw paragraff (8) yn gymwys os y rheswm nad oes gan y myfyrwr hawl i gael cymorth perthnasol mewn perthynas â blwyddyn academiaidd cwrs dynodedig yw oherwydd bod y flwyddyn academiaidd honno yn flwyddyn Erasmus yn unol â rheoliad 17(2).

(10) Ym mharagraff (8) ystyr "cymorth perthnasol" ("*relevant support*"), yn achos grant o dan reoliadau 35 i 40, yw benthyciad at ffioedd.

(11) Os bydd un o'r digwyddiadau a restrir ym mharagraff (12) yn digwydd yn ystod blwyddyn academiaidd, caiff y myfyrwr fod â hawl i gael grant penodol yn unol â'r Rhan hon mewn perthynas â rhan o'r flwyddyn academiaidd honno ond nid oes gan y myfyrwr hwnnw hawl i gael grant mewn perthynas ag unrhyw flwyddyn academiaidd sy'n dechrau cyn y flwyddyn academiaidd y digwyddodd y digwyddiad perthnasol ynddi.

(12) Y digwyddiadau yw—

- (a) bod cwrs y myfyrwr yn dod yn gwrs dynodedig;
- (b) bod y myfyrwr, priod y myfyrwr, partner sifil y myfyrwr neu riant (fel y'i diffinnir yn Rhan 1 o Atodlen 1) y myfyrwr yn cael ei gydnabod fel ffoadur neu'n dod yn berson sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros;
- (c) bod y wladwriaeth y mae'r myfyrwr yn wladolyn iddi yn ymaelodi â'r Undeb Ewropeaidd os yw'r myfyrwr wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod o dair blynedd yn union cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs;
- (d) bod y myfyrwr yn ennill yr hawl i breswyllo'n barhaol;
- (e) bod y myfyrwr yn dod yn blentyn i weithiwr Twrcaidd;
- (f) bod y myfyrwr yn dod yn berson a ddisgrifir ym mharagraff 6(1)(a) o Atodlen 1; neu

(1) 2006 p. 41.

(2) 2006 p. 42.

(3) 1978 p. 29, y mae diwygiadau iddi nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(4) 2009 p. 1 (G.I.).

(5) 2006 p. 41; mewniodwyd adrannau 1H ac 1I gan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012 (p. 7), adrannau 9 a 10.

(6) 2012 p. 7.

(g) bod y myfyriwr yn dod yn blentyn i wladolyn Swisaidd.

(13) Yn ddarostyngedig i baragraff (14), nid oes gan fyfyriwr cymwys hawl i gael grant o dan y Rhan hon os yw'n garcharor.

(14) Nid yw paragraff (13) yn gymwys o ran grant at gostau byw myfyrwyr anabl sy'n daladwy mewn cysylltiad â chwrs dynodedig sy'n dechrau cyn 1 Medi 2012.

(15) Rhaid trin myfyriwr y mae'r paragraff hwn yn gymwys iddo fel pe bai'n bresennol ar y cwrs dynodedig at ddiben bod â hawl i gael y grantiau a ganlyn—

- (a) grantiau ar gyfer dibynyddion;
- (b) grant at gostau byw myfyrwyr anabl;
- (c) grant cynhaliaeth neu grant cymorth arbennig;
- (d) grant addysg uwch.

(16) Mae paragraff (15) yn gymwys i'r canlynol—

- (a) myfyriwr cwrs gradd cywasgedig;
- (b) myfyriwr cymwys anabl—
  - (i) nad yw'n fyfyriwr cwrs gradd cywasgedig; a
  - (ii) sy'n ymgymryd â chwrs dynodedig yn y Deyrnas Unedig ond nad yw'n bresennol am na all fod yn bresennol am reswm sy'n ymwneud â'i anabled; ac
- (c) myfyriwr cymwys ar gyfnod astudio neu ar gyfnod lleoliad gwaith yn ystod blwyddyn Erasmus.

(17) Nid oes gan fyfyriwr cymwys sy'n ymgymryd â chwrs dysgu o bell yr hawl i gael unrhyw grant o dan y Rhan hon ac eithrio (pan fo'n briodol) grant at gostau byw myfyrwyr anabl yn unol â rheoliad 24.

Grantiau at gostau byw myfyrwyr anabl

24.—(1) Mae gan fyfyriwr cymwys hawl yn unol â'r rheoliad hwn i gael grant at gostau byw myfyrwyr anabl i helpu i dalu am y gwariant ychwanegol y mae Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni ei bod yn ofynnol i'r myfyriwr cymwys fynd iddo oherwydd anabledd sydd ganddo mewn cysylltiad â'i bresenoldeb ar gwrs dynodedig neu mewn cysylltiad â chwrs dynodedig y mae'n ymgymryd ag ef.

(2) Yn ddarostyngedig i'r paragraffau a ganlyn, swm y grant at gostau byw myfyrwyr anabl o dan y rheoliad hwn yw'r swm y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried sy'n briodol yn unol ag amgylchiadau'r myfyriwr cymwys.

(3) Rhaid i swm y grant at gostau byw myfyrwyr anabl beidio â bod yn fwy na'r canlynol—

- (a) £21,181 mewn perthynas â blwyddyn academiaidd at wariant ar gynorthwydd personol anfeddygol;
- (b) £5,332 mewn perthynas â phob blwyddyn academiaidd yn ystod y cyfnod cymhwystra at wariant ar eitemau mawr o offer arbenigol;
- (c) y gwariant ychwanegol yr eir iddo—
  - (i) yn y Deyrnas Unedig at ddiben bod yn bresennol yn y sefydliad,
  - (ii) yn y Deyrnas Unedig neu y tu allan iddi at ddiben bod yn bresennol, fel rhan o gwrs y myfyriwr cymwys, ar unrhyw gyfnod astudio mewn sefydliad tramor neu at ddiben bod yn bresennol yn yr Athrofa; a
- (d) £1,785 mewn perthynas â blwyddyn academiaidd at unrhyw wariant arall gan gynnwys gwariant yr eir iddo at y dibenion y cyfeirir atynt yn is-baragraff (a) neu (b) sy'n fwy na'r uchafsymiau a bennir yn y paragraffau hynny.

(4) Nid oes gan fyfyrwr cymwys hawl i gael grant at gostau byw myfyrwyr anabl o dan y rheoliad hwn mewn perthynas â chwrs dysgu o bell oni bai bod Gweinidogion Cymru yn ystyried bod y myfyrwr yn ymgymryd â'r cwrs yng Nghymru ar ddiwrnod cyntaf y flwyddyn academaidd gyntaf.

(5) Ni fydd gan fyfyrwr cymwys sy'n ymgymryd â chwrs dysgu o bell hawl bellach i gael grant at gostau byw myfyrwyr anabl o dan y rheoliad hwn mewn perthynas â'r cwrs hwnnw os yw Gweinidogion Cymru yn ystyried bod y myfyrwr yn ymgymryd â'r cwrs y tu allan i'r Deyrnas Unedig.

(6) Yn ddarostyngedig i baragraffau (7) ac (8), mae grant at gostau byw myfyrwyr anabl yn daladwy i fyfyrwr cymwys mewn perthynas â phedwar chwarter y flwyddyn academaidd.

(7) Pan fo grant at gostau byw myfyrwyr anabl yn cael ei ddefnyddio ar gyfer gwariant ar eitemau mawr o offer arbenigol (o fewn ystyr paragraff (3)(b)), caiff fod yn daladwy mewn perthynas â'r flwyddyn academaidd gyfan.

(8) Pan fo un o'r digwyddiadau a restrir yn rheoliad 23(12) yn digwydd yn ystod blwyddyn academaidd, dim ond at y dibenion a bennir ym mharagraff (3)(a), (c) a (d), mewn perthynas â'r chwarteri hynny sy'n dechrau ar ôl i'r digwyddiad perthnasol ddigwydd, y caiff myfyrwr cymwys fod â hawl i gael grant at gostau byw myfyrwyr anabl.

Grantiau ar gyfer dibynyddion – cyffredinol

25.—(1) Mae'r grantiau ar gyfer dibynyddion yn cynnwys yr elfennau a ganlyn—

- (a) grant ar gyfer dibynyddion mewn oed;
- (b) grant gofal plant;
- (c) lwfans dysgu ar gyfer rhieni.

(2) Nodir amodau'r hawl i gael pob elfen a'r symiau sy'n daladwy yn rheoliadau 26 i 29.

(3) Caniateir didynnu swm o unrhyw un o elfennau'r grantiau ar gyfer dibynyddion yn unol â rheoliad 56.

Grantiau ar gyfer dibynyddion - grant ar gyfer dibynyddion mewn oed

26.—(1) Mae gan fyfyrwr cymwys hawl i gael grant ar gyfer dibynyddion mewn oed mewn cysylltiad â phresenoldeb y myfyrwr cymwys ar gwrs dynodedig yn unol â'r rheoliad hwn.

(2) Mae'r grant ar gyfer dibynyddion mewn oed ar gael mewn perthynas ag un dibynnydd i fyfyrwr cymwys sydd naill ai—

- (a) yn bartner i'r myfyrwr cymwys; neu
- (b) yn ddibynnydd mewn oed i'r myfyrwr cymwys nad yw ei incwm net am y flwyddyn berthnasol yn fwy na £3,923.

(3) Mae swm y grant ar gyfer dibynyddion mewn oed sy'n daladwy mewn perthynas â blwyddyn academaidd yn cael ei gyfrifo yn unol â rheoliad 29, a'r swm sylfaenol yw—

- (a) £2,732; neu
- (b) os yw'r person y mae'r myfyrwr cymwys yn gwneud cais mewn perthynas ag ef am grant ar gyfer dibynyddion mewn oed yn preswyllo fel arfer y tu allan i'r Deyrnas Unedig, unrhyw swm nad yw'n fwy na £2,732 ac sydd ym marn Gweinidogion Cymru yn rhesymol o dan yr amgylchiadau.

Grantiau ar gyfer dibynyddion – grant gofal plant

27.—(1) Mae gan fyfyrwr cymwys, mewn cysylltiad â phresenoldeb y myfyrwr cymwys ar gwrs dynodedig, hawl i gael grant gofal plant yn unol â'r rheoliad hwn.

(2) Yn ddarostyngedig i baragraffau (3), (5) a (6), mae'r grant gofal plant ar gael mewn perthynas â blwyddyn academaidd y mae'r myfyriwr cymwys yn mynd i gostau rhagnodedig ar gyfer gofal plant ynddi a hynny ar gyfer—

- (a) plentyn dibynnol sydd o dan 15 oed yn union cyn dechrau'r flwyddyn academaidd, gan gynnwys plentyn dibynnol a enir ar ôl i'r flwyddyn academaidd ddechrau; neu
- (b) plentyn dibynnol sydd ag anghenion addysgol arbennig o fewn yr ystyr a roddir i “special educational needs” yn adran 312 o Ddeddf Addysg 1996(7) ac sydd o dan 17 oed yn union cyn dechrau'r flwyddyn academaidd, gan gynnwys plentyn dibynnol a enir ar ôl i'r flwyddyn academaidd ddechrau.

(3) Nid oes gan fyfyrwr cymwys hawl i gael grant o dan y rheoliad hwn—

- (a) os yw'r myfyriwr cymwys neu bartner y myfyriwr cymwys wedi dewis cael yr elfen gofal plant o'r credyd treth gweithio o dan Ran I o Ddeddf Credydau Treth 2002(8);
- (b) os oes gan y myfyriwr cymwys neu bartner y myfyriwr cymwys hawlogaeth i gael dyfarniad o gredyd cynhwysol sy'n cynnwys swm o dan reoliad 31 o Reoliadau Credyd Cynhwysol 2013 (elfen costau gofal plant)(9); neu
- (c) os yw partner y myfyriwr cymwys wedi dewis cael cymorth ariannol at ofal plant o dan fwrsari gofal iechyd.

(4) Yn y Rheoliadau hyn, mae i “cyfnod hawlogaeth” a “datganiad cymhwystra dilys” yr ystyr a roddir i “entitlement period” a “valid declaration of eligibility” at ddibenion Deddf Taliadau Gofal Plant 2014(10) a rheoliadau a wneir o dan y Ddeddf honno.

(5) Nid oes gan fyfyrwr cymwys hawl i gael grant o dan y rheoliad hwn yn ystod unrhyw gyfnod hawlogaeth y mae myfyriwr cymwys neu bartner myfyriwr cymwys wedi gwneud datganiad cymhwystra dilys ar ei gyfer o dan Ddeddf Taliadau Gofal Plant 2014 mewn perthynas ag unrhyw blentyn.

(6) Nid oes gan fyfyrwr cymwys hawl i gael grant o dan y rheoliad hwn os yw'r costau rhagnodedig ar gyfer gofal plant y mae'n mynd iddynt yn cael eu talu, neu os ydynt i'w talu, gan y myfyriwr i bartner y myfyriwr cymwys.

(7) Yn ddarostyngedig i baragraffau(8), (9) a (10) swm sylfaenol y grant gofal plant am bob wythnos yw—

- (a) ar gyfer un plentyn dibynnol, 85 y cant o gostau rhagnodedig ar gyfer gofal plant, hyd at uchafswm o £161.50 yr wythnos; neu
- (b) ar gyfer dau neu fwy o blant dibynnol, 85 y cant o gostau rhagnodedig ar gyfer gofal plant, hyd at uchafswm o £274.55 yr wythnos,

ac eithrio nad oes gan y myfyriwr cymwys hawl i gael unrhyw grant o'r fath mewn perthynas â phob wythnos sy'n dod o fewn y cyfnod rhwng diwedd y cwrs a diwedd y flwyddyn academaidd y daw'r cwrs i ben ynddi.

(8) Er mwyn cyfrifo swm sylfaenol y grant gofal plant—

- (a) mae wythnos yn rhedeg o ddydd Llun i ddydd Sul; a
- (b) os yw wythnos yr eir i gostau rhagnodedig ar gyfer gofal plant mewn perthynas â hi yn dod yn rhannol o fewn y flwyddyn academaidd y mae grant gofal plant yn daladwy mewn perthynas â hi o dan y rheoliad hwn ac yn rhannol y tu allan i'r flwyddyn academaidd honno, cyfrifir uchafswm wythnosol y grant drwy luosi'r uchafswm wythnosol perthnasol

(7) 1996 p. 56; diwygiwyd adran 312 gan Ddeddf Addysg 1997 (p. 44), Atodlen 7, paragraff 23 ac Atodlen 8, Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 (p. 31), adran 140, Atodlen 30, paragraff 71 ac Atodlen 31, Deddf Prentisiaethau, Sgiliau, Plant a Dysgu 2009 (p. 22), adran 59 ac Atodlen 2, Deddf Plant a Theuluoedd 2014 (p. 6), Atodlen 3 ac O.S. 2010/1158.

(8) 2002 p. 21 y mae diwygiadau iddi nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(9) O.S. 2013/376.

(10) 2014 p. 28.

ym mharagraff (7) â nifer y dyddiau yn yr wythnos honno sy'n dod o fewn y flwyddyn academaidd a rhannu'r canlyniad â saith.

(9) Pan na fo cais myfyriwr cymwys am grant gofal plant yn nodi darparwr gofal plant, caiff Gweinidogion Cymru—

- (a) cyfyngu ar swm y grant gofal plant a delir i'r myfyriwr i 85 y cant o'r costau rhagnodedig ar gyfer gofal plant hyd at uchafswm o £115 yr wythnos; a
- (b) cyfyngu ar y taliad o'r grant gofal plant i un chwarter o'r flwyddyn academaidd.

(10) Yn ddarostyngedig i baragraff (11), mae grant gofal plant yn daladwy i fyfyriwr cymwys mewn perthynas â phedwar chwarter y flwyddyn academaidd.

(11) Pan fo un o'r digwyddiadau a restrir yn rheoliad 23(12) yn digwydd yn ystod blwyddyn academaidd, dim ond mewn perthynas â'r chwarteri hynny sy'n dechrau ar ôl i'r digwyddiad perthnasol ddigwydd y caiff myfyriwr cymwys fod â hawl i gael grant gofal plant.

Grantiau ar gyfer dibynyddion – lwfans dysgu ar gyfer rhieni

28.—(1) Mae gan fyfyriwr cymwys hawl mewn cysylltiad â'i bresenoldeb ar gwrs dynodedig i gael y lwfans dysgu ar gyfer rhieni os oes ganddo un neu fwy o ddibynyddion sy'n blant dibynnol.

(2) Mae swm y lwfans dysgu ar gyfer rhieni sy'n daladwy mewn perthynas â blwyddyn academaidd yn cael ei gyfrifo yn unol â rheoliad 29, a'r swm sylfaenol yw £1,557.

Grantiau ar gyfer dibynyddion – eu cyfrifo

29.—(1) Yn ddarostyngedig i'r paragraffau a ganlyn, y swm sy'n daladwy mewn perthynas ag elfen benodol o'r grantiau ar gyfer dibynyddion y mae gan y myfyriwr cymwys hawl i'w chael o dan reoliadau 26 i 28 yw'r swm hwnnw o'r elfen honno sy'n weddill ar ôl cymhwyso, hyd nes iddo gael ei ddihsbyddu, swm sy'n hafal i (A - B) fel a ganlyn ac yn y drefn a ganlyn—

- (a) i ostwng swm sylfaenol y grant ar gyfer dibynyddion mewn oed os oes gan y myfyriwr cymwys hawl i gael yr elfen honno o dan reoliad 26;
- (b) i ostwng swm sylfaenol y grant gofal plant am y flwyddyn academaidd os oes gan y myfyriwr cymwys hawl i gael yr elfen honno o dan reoliad 27; ac
- (c) i ostwng swm sylfaenol y lwfans dysgu ar gyfer rhieni os oes gan y myfyriwr cymwys hawl i gael yr elfen honno o dan reoliad 28.

(2) Yn y rheoliad hwn ac yn ddarostyngedig i baragraff (11)—

A yw swm cyfanredol y canlynol—

- (a) incwm gweddilliol partner y myfyriwr cymwys ar gyfer y flwyddyn ariannol gynharach;
- (b) incwm gweddilliol dibynnydd mewn oed y myfyriwr cymwys ar gyfer y flwyddyn ariannol gynharach; ac
- (c) yn ddarostyngedig i baragraffau (3), (4) a (5), incwm net plant dibynnol y myfyriwr cymwys ar gyfer y flwyddyn ariannol gynharach; a

B yw—

- (a) £1,159 os nad oes gan y myfyriwr cymwys blentyn dibynnol;
- (b) £3,473 os nad yw'r myfyriwr cymwys yn rhiant unigol a bod ganddo un plentyn dibynnol;
- (c) £4,632—
  - (i) os nad yw'r myfyriwr cymwys yn rhiant unigol a bod ganddo fwy nag un plentyn dibynnol; neu
  - (ii) os yw'r myfyriwr cymwys yn rhiant unigol a bod ganddo un plentyn; a

(d) £5,797 os yw'r myfyriwr cymwys yn rhiant unigol a bod ganddo fwy nag un plentyn dibynnol.

(3) Pan fo Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni bod incwm net plant dibynnol y myfyriwr cymwys yn y flwyddyn ariannol yn dechrau yn union cyn y flwyddyn berthnasol ("y flwyddyn ariannol gyfredol") yn debygol o beidio â bod yn fwy na 85 y cant o werth sterling eu hincwm net yn y flwyddyn ariannol gynharach, caiff Gweinidogion Cymru, at ddiben galluogi'r myfyriwr cymwys i fod yn bresennol ar y cwrs heb galedi, ganfod incwm net y plant dibynnol ar gyfer y flwyddyn ariannol gyfredol.

(4) Os digwydd bod paragraff (3) neu'r paragraff hwn wedi ei gymhwyso mewn perthynas â blwyddyn academiaidd flaenorol y cwrs presennol a bod Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni bod incwm net plant dibynnol y myfyriwr cymwys yn y flwyddyn ariannol yn dechrau yn union cyn y flwyddyn berthnasol ("y flwyddyn ariannol gyfredol") yn debygol o beidio â bod yn fwy na 85 y cant o werth sterling eu hincwm net yn y flwyddyn ariannol flaenorol, caiff Gweinidogion Cymru, at ddibenion galluogi'r myfyriwr cymwys i fod yn bresennol ar y cwrs heb galedi, ganfod incwm net y plant dibynnol ar gyfer y flwyddyn ariannol gyfredol.

(5) Mewn blwyddyn academiaidd yn union ar ôl un y mae Gweinidogion Cymru wedi canfod ynddi incwm net plant dibynnol y myfyriwr cymwys ar gyfer y flwyddyn ariannol gyfredol o dan baragraff (3), neu, pan fo'n gymwys, o dan baragraff (4), rhaid i Weinidogion Cymru ganfod incwm net y plant dibynnol yn y flwyddyn ariannol flaenorol.

(6) Yn ddarostyngedig i baragraffau (8), (9) ac (16), os yw **B** yn fwy na neu'n hafal i **A**, mae swm sylfaenol pob elfen o'r grantiau ar gyfer dibynyddion y mae gan y myfyriwr cymwys hawl i'w chael yn daladwy.

(7) Os yw $(A - B)$ yn hafal i neu'n fwy na chyfanswm symiau sylfaenol elfennau'r grantiau ar gyfer dibynyddion y mae gan y myfyriwr cymwys hawl i'w cael, y swm sy'n daladwy mewn perthynas â phob elfen yw dim.

(8) Gostyngir swm y grant ar gyfer dibynyddion mewn oed a gyfrifir o dan baragraff (1) o ran dibynydd mewn oed gan hanner y swm—

(a) os yw partner y myfyriwr cymwys—

(i) yn fyfyriwr cymwys; neu

(ii) yn dal dyfarniad statudol; a

(b) os cymerir i ystyriaeth ddibynyddion y partner hwnnw wrth gyfrifo swm y cymorth y mae gan y partner hwnnw hawl i'w gael neu'r taliad y mae ganddo hawlogaeth iddo o dan y dyfarniad statudol.

(9) Gostyngir swm y grant gofal plant a gyfrifir o dan baragraff (1) gan hanner y swm—

(a) os yw partner y myfyriwr cymwys—

(i) yn fyfyriwr cymwys; neu

(ii) yn dal dyfarniad statudol; a

(b) os cymerir i ystyriaeth ddibynyddion y partner hwnnw wrth gyfrifo swm y cymorth y mae gan y partner hwnnw hawl i'w gael neu'r taliad y mae ganddo hawlogaeth iddo o dan y dyfarniad statudol.

(10) Os yw swm y lwfans dysgu ar gyfer rhieni a gyfrifir o dan baragraff (1) yn £0.01 neu fwy ond yn llai na £50, swm y lwfans dysgu ar gyfer rhieni sy'n daladwy yw £50.

(11) Mae paragraffau (12) i (15) yn gymwys os bydd unrhyw un o'r canlynol yn digwydd, yn ystod y flwyddyn academiaidd—

(a) bod nifer dibynyddion y myfyriwr cymwys yn newid;

- (b) bod person yn dod yn ddibynnydd i'r myfyriwr cymwys neu'n peidio â bod yn ddibynnydd iddo;
- (c) bod y myfyriwr cymwys yn dod yn rhiant unigol neu'n peidio â bod yn rhiant unigol;
- (d) bod myfyriwr yn dod yn fyfyrwr cymwys o ganlyniad i ddigwyddiad y cyfeirir ato yn rheoliad 23(12).

(12) Er mwyn penderfynu priod werthoedd **A** a **B** ac a oes grant ar gyfer dibynnyddion mewn oed neu lwfans dysgu ar gyfer rhieni yn daladwy, rhaid i Weinidogion Cymru benderfynu ar y canlynol mewn perthynas â phob chwarter perthnasol drwy gyfeirio at amgylchiadau'r myfyriwr cymwys yn y chwarter perthnasol—

- (a) faint o ddibynnyddion y mae'r myfyriwr cymwys i gael ei drin fel pe baent ganddo;
- (b) pwy yw'r dibynnyddion hynny;
- (c) a yw'r myfyriwr i gael ei drin fel rhiant unigol.

(13) Swm y grantiau ar gyfer dibynnyddion am y flwyddyn academiaidd yw cyfanswm y grant ar gyfer dibynnyddion mewn oed a'r lwfans dysgu ar gyfer rhieni wedi eu cyfrifo mewn perthynas â phob chwarter perthnasol o dan baragraff (14) a swm unrhyw grant gofal plant am y flwyddyn academiaidd.

(14) Mae swm y grant ar gyfer dibynnyddion mewn oed a'r lwfans dysgu ar gyfer rhieni mewn perthynas â chwarter perthnasol yn draean o swm y grant neu'r lwfans am y flwyddyn academiaidd pe bai amgylchiadau'r myfyriwr yn y chwarter perthnasol fel y'u pennir o dan baragraff (12) yn gymwys drwy gydol y flwyddyn academiaidd.

(15) Yn y rheoliad hwn, ystyr “chwarter perthnasol” (“*relevant quarter*”) yw—

- (a) yn achos myfyriwr cymwys y cyfeirir ato ym mharagraff (11)(d), chwarter sy'n dechrau ar ôl i'r digwyddiad perthnasol ddigwydd ac eithrio chwarter pryd y mae'r un hwyaf o unrhyw wyliau yn digwydd, ym marn Gweinidogion Cymru;
- (b) fel arall, chwarter ac eithrio'r chwarter pryd y mae'r un hwyaf o unrhyw wyliau yn digwydd, ym marn Gweinidogion Cymru.

(16) Caniateir gwneud didyniad yn unol â Rhan 9 o'r swm sy'n daladwy o ran elfen benodol o'r grantiau ar gyfer dibynnyddion a gyfrifir o dan y Rhan hon.

Grantiau ar gyfer dibynnyddion – dehongli

30.—(1) Yn rheoliadau 26 i 29—

- (a) yn ddarostyngedig i baragraff (5), ystyr “dibynnydd mewn oed” (“*adult dependant*”), mewn perthynas â myfyriwr cymwys, yw person mewn oed sy'n dibynnu ar y myfyriwr cymwys, ac eithrio plentyn y myfyriwr cymwys, partner y myfyriwr cymwys (gan gynnwys priod neu bartner sifil y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried bod y myfyriwr cymwys wedi gwahanu oddi wrtho) neu gyn bartner y myfyriwr cymwys;
- (b) mae “plentyn” (“*child*”) mewn perthynas â myfyriwr cymwys yn cynnwys unrhyw blentyn i bartner y myfyriwr cymwys sy'n ddibynnol arno ac unrhyw blentyn y mae gan y myfyriwr cymwys gyfrifoldeb rhiant drosto a hwnnw'n blentyn sy'n ddibynnol arno;
- (c) ystyr “dibynnydd” (“*dependant*”), mewn perthynas â myfyriwr cymwys, yw partner y myfyriwr cymwys, plentyn dibynnol y myfyriwr cymwys neu ddibynnydd mewn oed, nad yw ym mhob achos yn fyfyrwr cymwys ac nad oes ganddo ddyfarniad statudol;
- (d) ystyr “dibynnol” (“*dependent*”) yw ariannol ddibynnol yn gyfan gwbl neu'n bennaf;
- (e) ystyr “plentyn dibynnol” (“*dependent child*”), mewn perthynas â myfyriwr cymwys yw plentyn sy'n ddibynnol ar y myfyriwr cymwys;

- (f) ystyr “blwyddyn ariannol” (“*financial year*”) yw’r cyfnod o ddeuddeng mis y mae incwm dibynnydd (y cyfrifir ei incwm o dan reoliadau 26 i 29) yn cael ei gyfrifiannu mewn perthynas ag ef at ddibenion y ddeddfwriaeth treth incwm sy’n gymwys iddo;
- (g) ystyr “rhiant unigol” (“*lone parent*”) yw myfyriwr cymwys nad oes ganddo bartner ac y mae ganddo blentyn dibynnol;
- (h) ystyr “Aelod-wladwriaeth” (“*Member State*”) yw Aelod-wladwriaeth o’r Undeb Ewropeaidd;
- (i) mae i “incwm net” (“*net income*”) yr ystyr a roddir ym mharagraff (7);
- (j) yn ddarostyngedig i is-baragraffau (p), (q), (r) a pharagraffau (3) a (4) ystyr “partner” (“*partner*”) yw unrhyw un o’r canlynol—
- (i) priod myfyriwr cymwys;
  - (ii) partner sifil myfyriwr cymwys;
  - (iii) person sydd fel arfer yn byw gyda myfyriwr cymwys fel pe bai’r person yn briod i’r myfyriwr cymwys, pan fo’r myfyriwr cymwys yn dod o fewn paragraff 2(1)(a) o Atodlen 5 ac wedi dechrau ar y cwrs dynodedig ar neu ar ôl 1 Medi 2000;
  - (iv) person sydd fel arfer yn byw gyda myfyriwr cymwys fel pe bai’r person yn bartner sifil i’r myfyriwr cymwys, pan fo’r myfyriwr cymwys yn dod o fewn paragraff 2(1)(a) o Atodlen 5 ac wedi dechrau ar y cwrs dynodedig ar neu ar ôl 1 Medi 2005;
- (k) ystyr “blwyddyn ariannol flaenorol” (“*preceding financial year*”) yw’r flwyddyn ariannol yn union cyn y flwyddyn berthnasol;
- (l) ystyr “blwyddyn ariannol gynharach” (“*prior financial year*”) yw’r flwyddyn ariannol yn union cyn y flwyddyn ariannol flaenorol;
- (m) ystyr “blwyddyn berthnasol” (“*relevant year*”) yw blwyddyn academaidd y cwrs presennol y mae incwm dibynnydd y myfyriwr cymwys yn dod o’i mewn i’w asesu mewn perthynas â hi;
- (n) ystyr “incwm gweddilliol” (“*residual income*”) yw incwm trethadwy ar ôl cymhwyso paragraff (10) (yn achos partner myfyriwr cymwys) neu baragraff (11) (yn achos dibynnydd mewn oed myfyriwr cymwys);
- (o) ystyr “incwm trethadwy” (“*taxable income*”), mewn perthynas â’r flwyddyn ariannol gynharach, yw—
- (i) cyfanswm yr incwm y mae person yn gorfod talu treth incwm arno fel y’i pennir yng Ngham 1 o’r cyfrifiad yn adran 23 o Ddeddf Treth Incwm 2007(11), ynghyd ag unrhyw daliadau a budd-daliadau eraill a grybwyllir yn adran 401(1) o Ddeddf Treth Incwm (Enillion a Phensiynau) 2003(12) (gan anwybyddu adran 401(2) o’r Ddeddf honno), a gafwyd neu a driniwyd fel pe baent wedi eu cael gan berson, i’r graddau nad ydynt yn gydran o gyfanswm yr incwm y mae person yn gorfod talu treth incwm arno;
  - (ii) cyfanswm incwm person o bob ffynhonnell fel y’i pennir at ddibenion deddfwriaeth treth incwm Aelod-wladwriaeth arall sy’n gymwys i incwm y person; neu
  - (iii) pan fo deddfwriaeth mwy nag un Aelod-wladwriaeth yn gymwys i’r cyfnod, cyfanswm incwm person o bob ffynhonnell fel y’i pennir at ddibenion y ddeddfwriaeth treth incwm y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried bod cyfanswm incwm person yn y cyfnod hwnnw ar ei fwyaf odani,
- ac eithrio nad ystyrir yr incwm y cyfeirir ato ym mharagraff (2) a delir i barti arall—

(11) 2007 p. 3; diwygiwyd adran 23 gan Ddeddf Cyllid 2009 (p. 10), Atodlen 1, paragraff 6(o)(i), Deddf Cyllid 2013 (p. 29), Atodlen 3, paragraff 2(2) a Deddf Cyllid 2014 (p. 26), Atodlen 17, paragraff 19.

(12) 2003 p. 1; diwygiwyd adran 401 gan O.S. 2005/3229, O.S. 2011/1037 ac O.S. 2014/211.

- (a) oni nodir fel arall, nid yw person a fyddai fel arall yn bartner o dan is-baragraff (j) yn cael ei drin fel partner—
  - (i) os yw'r person hwnnw a'r myfyriwr cymwys, ym marn Gweinidogion Cymru, wedi gwahanu; neu
  - (ii) os yw'r person fel arfer yn byw y tu allan i'r Deyrnas Unedig ac nad yw'n cael ei gynnal gan y myfyriwr cymwys;
- (b) at ddibenion y diffiniad o “dibynnydd mewn oed” (“*adult dependant*”), rhaid trin person fel partner os byddai'r person yn bartner o dan is-baragraff (j) oni bai am y ffaith nad yw'r myfyriwr cymwys y mae'r person fel arfer yn byw gydag ef yn dod o fewn paragraff 2(1) (a) o Atodlen 5;
- (c) at ddibenion y diffiniadau o “plentyn” (“*child*”) a “rhiant unigol” (“*lone parent*”), rhaid trin person fel partner os byddai'r person yn bartner o dan is-baragraff (j) oni bai am y dyddiad y dechreuodd y myfyriwr cymwys ar y cwrs dynodedig a bennir neu'r ffaith nad yw'r myfyriwr cymwys y mae'r person fel arfer yn byw gydag ef yn dod o fewn paragraff 2(1)(a) o Atodlen 5.

(2) Yr incwm y cyfeirir ato yn y paragraff hwn yw unrhyw fudd-daliadau o dan drefniant pensiwn yn unol â gorchymyn a wnaed o dan adran 23 o Ddeddf Achosion Priodasol 1973(13) sy'n cynnwys darpariaeth a wnaed yn rhinwedd adrannau 25B(4) a 25E(3) o'r Ddeddf honno neu fudd-daliadau pensiwn o dan Ran 1 o Atodlen 5 i Ddeddf Partneriaeth Sifil 2004(14) sy'n cynnwys darpariaeth a wnaed yn rhinwedd Rhannau 6 a 7 o'r Atodlen honno.

(3) At ddibenion rheoliad 28

- (a) nid yw paragraff (1)(p) yn gymwys; a
- (b) rhaid trin person fel partner os byddai'r person yn bartner o dan baragraff (1)(j) oni bai am y ffaith nad yw'r myfyriwr cymwys y mae'r person fel arfer yn byw gydag ef yn dod o fewn paragraff 2(1)(a) o Atodlen 5.

(4) At ddibenion penderfynu a yw rhywun yn gynbartner i bartner i fyfyriwr cymwys, ystyr “partner” (“*partner*”) o ran partner i fyfyriwr cymwys yw—

- (a) priod i bartner myfyriwr cymwys;
- (b) partner sifil i bartner myfyriwr cymwys;
- (c) pan fo'r myfyriwr cymwys wedi dechrau ar y cwrs dynodedig a bennir ar neu ar ôl 1 Medi 2000, person (“A”) sydd fel arfer yn byw gyda phartner (“B”) myfyriwr cymwys fel petai A yn briod i B;
- (d) pan fo'r myfyriwr cymwys wedi dechrau ar y cwrs dynodedig a bennir ar neu ar ôl 1 Medi 2005, person (“A”) sydd fel arfer yn byw gyda phartner (“B”) myfyriwr cymwys fel petai A yn bartner sifil i B;

(5) Yn ddarostyngedig i baragraff (6), at ddibenion y diffiniadau o “dibynnydd mewn oed” (“*adult dependant*”) a “plentyn dibynnol” (“*dependent child*”) caiff Gweinidogion Cymru ymdrin â pherson mewn oed neu blentyn fel un sy'n ddibynnol ar fyfyriwr cymwys os ydynt yn fodlon nad yw'r oedolyn neu'r plentyn—

- (a) yn ddibynnol ar—
  - (i) y myfyriwr cymwys yn unig; neu
  - (ii) partner y myfyriwr cymwys yn unig; ond
- (b) yn hytrach yn ddibynnol ar y myfyriwr cymwys a'i bartner gyda'i gilydd.

(13) 1973 p. 18, diwygiwyd adran 23 gan Ddeddf Gweinyddu Cyfiawnder 1982 (p. 53), adran 16 a chan Ddeddf Achosion Priodasol a Theulu 1984 (p. 42), adran 21.

(14) 2004 p. 33, diwygiwyd Atodlen 5 gan Ddeddf Troseddu a'r Llysoedd 2013 (p. 22), adran 17 ac Atodlen 11.

(6) Rhaid i Weinidogion Cymru beidio ag ymdrin ag oedolyn (“A”) fel un sy’n ddibynnol ar fyfyrwr cymwys yn unol â pharagraff (5), os yw A—

- (a) yn briod neu’n bartner sifil i bartner y myfyriwr cymwys (yn cynnwys priod neu bartner sifil yr ystyria Gweinidogion Cymru bod partner y myfyriwr cymwys wedi gwahanu oddi wrtho); neu
- (b) yn gynbartner partner y myfyriwr cymwys.

(7) Incwm net dibynnydd yw incwm y dibynnydd o bob ffynhonnell (am y flwyddyn berthnasol at ddibenion rheoliad 26(2)(b) ac am y flwyddyn ariannol gynharach at ddibenion rheoliad 29(2)) wedi ei ostwng yn ôl swm y dreth incwm a’r cyfraniadau nawdd cymdeithasol sy’n daladwy mewn perthynas â hi ond gan ddiystyru—

- (a) unrhyw bensiwn, lwfans neu fudd-dal arall a delir oherwydd anabledd neu analluedd sydd gan y dibynnydd;
- (b) budd-dal plant sy’n daladwy o dan Ran IX o Ddeddf Cyfraniadau a Budd-daliadau Nawdd Cymdeithasol 1992(15);
- (c) unrhyw gymorth ariannol sy’n daladwy i’r dibynnydd gan awdurdod lleol yn unol â rheoliadau a wnaed o dan adrannau 2, 3 a 4 o Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002(16);
- (d) unrhyw lwfans gwarcheidwad y mae gan y dibynnydd hawlogaeth i’w gael o dan adran 77 o Ddeddf Cyfraniadau a Budd-daliadau Nawdd Cymdeithasol 1992;
- (e) yn achos dibynnydd y mae plentyn sy’n derbyn gofal awdurdod lleol wedi ei fyrddio gydag ef, unrhyw daliad a wneir i’r dibynnydd hwnnw yn unol ag adran 23 o Ddeddf Plant 1989(17) neu adran 81 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014(18);
- (f) unrhyw daliad a wneir i’r dibynnydd o dan adran 110(6) o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, neu, yn ôl y digwydd, adran 23C(5A) o Ddeddf Plant 1989(19);
- (g) unrhyw daliadau a wneir i’r dibynnydd o dan adran 15 o Ddeddf Plant 1989 ac Atodlen 1 iddi mewn perthynas â pherson nad yw’n blentyn i’r dibynnydd neu unrhyw gymorth a roddir gan awdurdod lleol yn unol ag adran 24 o’r Ddeddf honno(20), neu adran 104 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 i’r graddau y mae’r adran honno yn gymwys i bersonau ifanc categori 5 a 6 o fewn ystyr y Ddeddf honno;
- (h) unrhyw gredyd treth plant y mae gan y dibynnydd hawlogaeth i’w gael o dan Ran I o Ddeddf Credydau Treth 2002(21); ac
- (i) yn achos dibynnydd sydd â hawlogaeth i gael dyfarniad o gredyd cynhwysol—
  - (i) unrhyw swm a gynhwysir wrth gyfrifo’r dyfarniad o dan reoliad 27(1) o Reoliadau Credyd Cynhwysol 2013, mewn perthynas â’r ffaith bod gan y dibynnydd allu cyfyngedig i weithio neu allu cyfyngedig i weithio ac i wneud gweithgareddau sy’n gysylltiedig â gwaith; a
  - (ii) unrhyw swm neu swm ychwanegol a gynhwysir wrth gyfrifo’r dyfarniad o dan reoliad 20 o’r Rheoliadau hynny (elfen y plentyn).

(15) 1992 p. 4, y mae diwygiadau iddi nad ydynt yn berthnasol i’r Rheoliadau hyn.

(16) 2002 p. 38. Diwygiwyd adran 2 gan O.S. 2016/413 (Cy. 131). Diwygiwyd adran 4 gan O.S. 2010/1158 ac O.S. 2013/160 (C. 9).

(17) 1989 p. 41. Diwygiwyd adran 23 gan Ddeddf y Llysoedd a Gwasanaethau Cyfreithiol 1990 (p. 41), Atodlen 16, paragraff 12, Deddf Safonau Gofal 2000 (p. 14), Atodlen 4, paragraff 14, Deddf Plant 2004 (p. 31), adran 49(3), Deddf Plant a Phobl Ifanc 2008 (p. 23), adran 39 ac Atodlen 3, paragraffau 1 a 7 a Deddf Plant a Theuluoedd 2014 (p. 6), Atodlen 2.

(18) 2014 dccc 4.

(19) Mewnosodwyd is-adrannau (5A) i (5C) o adran 23C o Ddeddf Plant 1989, o ran Lloegr, gan adran 21 o Ddeddf Plant a Phobl Ifanc 2008 ac mae O.S. 2009/268 ac O.S. 2009/2273 yn cyfeirio at hyn. Mewnosodwyd is-adrannau (5A) i (5C) yn adran 23C o ran Cymru, ac mae O.S. 2010/1329 (Cy. 112) (C. 81) ac O.S. 2011/824 (Cy. 123) (C. 32) yn cyfeirio at hyn.

(20) Mae diwygiadau i adrannau 15 a 24 ac Atodlen 1 nad ydynt yn berthnasol i’r Rheoliadau hyn.

(21) 2002 p. 21 y mae diwygiadau iddi nad ydynt yn berthnasol i’r Rheoliadau hyn.

(8) Os yw myfyriwr cymwys neu bartner y myfyriwr cymwys yn gwneud unrhyw daliadau ailgylchol a oedd yn cael eu gwneud o'r blaen gan y myfyriwr cymwys yn unol â rhwymedigaeth yr aed iddi cyn blwyddyn academiaidd gyntaf cwrs y myfyriwr cymwys, mae incwm gweddilliol partner y myfyriwr cymwys wedi ei ostwng—

- (a) o swm sy'n hafal i'r taliadau o dan sylw am y flwyddyn academiaidd, os aed i'r rhwymedigaeth yn rhesymol, ym marn Gweinidogion Cymru; neu
- (b) o unrhyw swm llai, os bydd unrhyw swm o gwbl, sy'n briodol ym marn Gweinidogion Cymru, os gellid yn rhesymol, yn eu barn hwy, bod wedi mynd i rwymedigaeth lai.

(9) At ddibenion paragraff (7), os yw'r dibynnydd yn blentyn dibynnol a bod taliadau'n cael eu gwneud i'r myfyriwr cymwys tuag at gynhaleaeth y plentyn dibynnol, rhaid trin y taliadau hynny fel incwm y plentyn dibynnol.

(10) Penderfynir ar incwm gweddilliol partner myfyriwr cymwys yn unol â pharagraff 6 o Atodlen 5.

(11) Penderfynir ar incwm gweddilliol dibynnydd mewn oed myfyriwr cymwys yn unol â pharagraff 5 o Atodlen 5 (ac eithrio is-baragraffau (8), (9) neu (10) o baragraff 5) gan ddehongli cyfeiriadau at y rhiant fel pe baent yn gyfeiriadau at ddibynnydd mewn oed y myfyriwr cymwys.

Dehongli rheoliadau 32 i 34

31. At ddibenion rheoliadau 32 i 34—

- (a) mae unrhyw gyfeiriad at wariant yr eir iddo at ddiben bod yn bresennol mewn sefydliad neu gyfnod astudio neu gyfnod ar leoliad gwaith dramor yn ystod blwyddyn Erasmus—
  - (i) yn cynnwys gwariant cyn ac ar ôl bod yn bresennol felly; a
  - (ii) nid yw'n cynnwys unrhyw wariant y mae grant yn daladwy mewn perthynas ag ef o dan reoliad 24;
- (b) ystyr “chwarter cymhwysol” (“*qualifying quarter*”) yw chwarter pan fo'r myfyriwr cymwys yn bresennol, fel rhan o gwrs y myfyriwr cymwys, mewn sefydliad tramor, yr Athrofa, neu leoliad gwaith tramor yn ystod blwyddyn Erasmus, am o leiaf hanner cyfnod y chwarter hwnnw.

Amodau'r hawl i gael y grant at deithio

32.—(1) Mae grant ar gael i fyfyriwr cymwys sy'n mynychu cwrs mewn meddygaeth neu ddeintyddiaeth (y mae rhan hanfodol ohono'n gyfnod o astudio ar ffurf hyfforddiant clinigol) mewn perthynas â'r gwariant rhesymol y mae'n orfodol i'r myfyriwr cymwys fynd iddo mewn blwyddyn academiaidd at ddiben mynychu, mewn cysylltiad â chwrs y myfyriwr cymwys, unrhyw ysbyty neu fangre arall yn y Deyrnas Unedig (nad yw'n rhan o'r sefydliad) lle y darperir cyfleusterau ar gyfer hyfforddiant clinigol ac eithrio gwariant yr eir iddo at ddiben cyfnod o astudio preswyl heb fod yn y sefydliad.

(2) Mae grant ar gael i fyfyriwr cymwys ynglŷn â'r gwariant rhesymol y mae'n orfodol iddo fynd iddo ym mhob chwarter cymhwysol naill ai yn y Deyrnas Unedig neu'r tu allan iddi at ddiben bod yn bresennol, fel rhan o'i gwrs, mewn sefydliad tramor, yr Athrofa neu leoliad gwaith dramor yn ystod blwyddyn Erasmus.

(3) Yn ddarostyngedig i baragraff (4), mae grant o dan y rheoliad hwn yn daladwy i fyfyriwr cymwys mewn perthynas â phedwar chwarter y flwyddyn academiaidd.

(4) Pan fo un o'r digwyddiadau a restrir yn rheoliad 23(12) yn digwydd yn ystod blwyddyn academiaidd, dim ond mewn perthynas â'r chwarteri hynny sy'n dechrau ar ôl i'r digwyddiad perthnasol ddigwydd y caiff myfyriwr cymwys fod â hawl i gael grant o dan y rheoliad hwn.

Swm y grant at deithio

33.—(1) Mae swm y grant sy'n daladwy o dan reoliad 32(1) mewn perthynas â blwyddyn academiaidd yn hafal i'r gwariant rhesymol y mae Gweinidogion Cymru yn penderfynu ei bod yn orfodol i'r myfyriwr cymwys fynd iddo at y dibenion a nodir yn y rheoliad hwnnw llai £303.

(2) Cyfrifir swm y grant sy'n daladwy o dan reoliad 32(2) mewn perthynas â blwyddyn academiaidd fel a ganlyn—

$$(X - £303) + Y \text{ lle mae—}$$

X yn cynrychioli swm cyfanredol y costau teithio rhesymol y mae'n orfodol i'r myfyriwr cymwys fynd iddynt ym mhob chwarter cymhwysol at y dibenion a nodir yn rheoliad 32.

Y yn cynrychioli swm cyfanredol y gwariant yr eir iddo ym mhob chwarter cymhwysol ac a bennir ym mharagraff (3).

(3) Y gwariant a bennir, y cyfeirir ato ym mharagraff (2) yw—

- (a) gwariant y mae'r myfyriwr cymwys yn rhesymol yn mynd iddo wrth yswirio rhag atebolrwydd am gost triniaeth feddygol a ddarperir y tu allan i'r Deyrnas Unedig am unrhyw salwch neu anaf corfforol a ddioddefir gan y myfyriwr cymwys yn ystod y cyfnod y mae'n bresennol yn y sefydliad tramor, yr Athrofa, neu leoliad gwaith dramor yn ystod blwyddyn Erasmus ("y lleoliad" yn y paragraff hwn);
- (b) cost fisa neu fisâu y mae'n orfodol i'r myfyriwr cymwys eu cael er mwyn bod yn bresennol yn y sefydliad tramor, yr Athrofa neu'r lleoliad; ac
- (c) costau meddygol y mae'n rhesymol i'r myfyriwr cymwys fynd iddynt er mwyn cyflawni amod gorfodol i fynd i'r diriogaeth, y wlad neu'r wladwriaeth lle y mae'r sefydliad tramor, yr Athrofa neu'r lleoliad.

Didyniadau o'r grant at deithio

34. Caniateir gwneud didyniad o grant o dan reoliadau 32 a 33 yn unol â Rhan 9.

Grant cynhaliaeth

35.—(1) Mae hawl gan fyfyrwr cymwys sy'n fyfyrwr carfan 2010 neu'n fyfyrwr carfan 2012 i gael grant cynhaliaeth yn unol â rheoliad 36 at gostau byw mewn cysylltiad â'i bresenoldeb ar gwrs dynodedig.

(2) Mae hawl gan fyfyrwr cymwys sy'n fyfyrwr carfan 2011 i gael grant cynhaliaeth yn unol â rheoliad 37 at gostau byw mewn cysylltiad â'i bresenoldeb ar gwrs dynodedig.

(3) Nid oes hawl gan fyfyrwr cymwys i gael grant cynhaliaeth os oes hawl gan y myfyriwr cymwys hwnnw i gael grant cymorth arbennig.

(4) Yn ddarostyngedig i baragraff (5), mae grant cynhaliaeth at gostau byw yn daladwy i fyfyrwr cymwys mewn perthynas â phedwar chwarter y flwyddyn academiaidd.

(5) Pan fo un o'r digwyddiadau a restrir yn rheoliad 23(12) yn digwydd yn ystod blwyddyn academiaidd, dim ond mewn perthynas â'r chwarteri hynny sy'n dechrau ar ôl i'r digwyddiad perthnasol ddigwydd y caiff myfyriwr cymwys fod â hawl i gael grant cynhaliaeth at gostau byw.

Grant cynhaliaeth – myfyrwr cymwys sy'n fyfyrwr carfan 2010 neu'n fyfyrwr carfan 2012

36.—(1) Uchafswm y grant cynhaliaeth sydd ar gael i fyfyrwr cymwys sy'n fyfyrwr carfan 2010 neu'n fyfyrwr carfan 2012 mewn perthynas â blwyddyn academiaidd yw £5,161.

(2) Mae myfyriwr cymwys sy'n fyfyrwr carfan 2010 neu'n fyfyrwr carfan 2012 ac sydd â hawl i gael grant cynhaliaeth mewn perthynas â blwyddyn academaidd yn cael un o'r symiau a ganlyn mewn perthynas â'r flwyddyn honno—

- (a) os yw incwm yr aelwyd yn £18,370 neu lai, mae'r myfyriwr cymwys yn cael £5,161;
- (b) os yw incwm yr aelwyd yn fwy na £18,370 ond heb fod yn fwy na £26,500, mae'r myfyriwr cymwys yn cael swm sy'n hafal i **M-A**, pan fo **M** yn £5,161 ac **A** yn £1 am bob £3.653 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £18,370;
- (c) os yw incwm yr aelwyd yn fwy na £26,500 ond heb fod yn fwy na £34,000, mae'r myfyriwr cymwys yn cael swm sy'n hafal i **RM-A** pan fo **RM** yn £2,936 ac **A** yn £1 am bob £4.18 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £26,500;
- (d) os yw incwm yr aelwyd yn fwy na £34,000 ond heb fod yn fwy na £50,020, mae'r myfyriwr cymwys yn cael swm sy'n hafal i **SM-A** pan fo **SM** yn £1,142 ac **A** yn £1 am bob £14.67 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £34,000;
- (e) os yw incwm yr aelwyd yn £50,020, mae'r myfyriwr cymwys yn cael £50; ac
- (f) os yw incwm yr aelwyd yn fwy na £50,020, nid oes unrhyw grant cynhaliaeth yn daladwy.

Grant cynhaliaeth – myfyrwr cymwys sy'n fyfyrwr carfan 2011

37.—(1) Uchafswm y grant cynhaliaeth sydd ar gael i fyfyrwr cymwys sy'n fyfyrwr carfan 2011 mewn perthynas â blwyddyn academaidd yw £5,780.

(2) Mae myfyriwr cymwys sy'n fyfyrwr carfan 2011 ac sydd â hawl i gael grant cynhaliaeth mewn perthynas â blwyddyn academaidd yn cael un o'r symiau a ganlyn mewn perthynas â'r flwyddyn honno—

- (a) os yw incwm yr aelwyd yn £18,370 neu lai, mae'r myfyriwr cymwys yn cael £5,780;
- (b) os yw incwm yr aelwyd yn fwy na £18,370 ond heb fod yn fwy na £26,500, mae'r myfyriwr cymwys yn cael swm sy'n hafal i **M-A**, pan fo **M** yn £5,780 ac **A** yn £1 am bob £3.653 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £18,370;
- (c) os yw incwm yr aelwyd yn fwy na £26,500 ond heb fod yn fwy na £34,000, mae'r myfyriwr cymwys yn cael swm sy'n hafal i **RM-A** pan fo **RM** yn £3,555 ac **A** yn £1 am bob £4.18 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £26,500;
- (d) os yw incwm yr aelwyd yn fwy na £34,000 ond heb fod yn fwy na £50,020, mae'r myfyriwr cymwys yn cael swm sy'n hafal i **SM-A** pan fo **SM** yn £1,761 ac **A** yn £1 am bob £9.36 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £34,000;
- (e) os yw incwm yr aelwyd yn £50,020, mae'r myfyriwr cymwys yn cael £50;
- (f) os yw incwm yr aelwyd yn fwy na £50,020, nid oes unrhyw grant cynhaliaeth yn daladwy.

Grant cymorth arbennig

38.—(1) Mae hawl gan fyfyrwr cymwys sy'n fyfyrwr carfan 2010 neu'n fyfyrwr carfan 2012 i gael grant cymorth arbennig yn unol â rheoliad 39 mewn cysylltiad â'i bresenoldeb ar gwrs dynodedig, i dalu costau llyfrau, offer, teithio neu ofal plant yr eir iddynt at ddiben bod yn bresennol ar y cwrs hwnnw.

(2) Mae hawl gan fyfyrwr cymwys sy'n fyfyrwr carfan 2011 i gael grant cymorth arbennig yn unol â rheoliad 40 mewn cysylltiad â'i bresenoldeb ar gwrs dynodedig, i dalu costau llyfrau, offer, teithio neu ofal plant yr eir iddynt at ddiben bod yn bresennol ar y cwrs hwnnw.

(3) Mae gan fyfyrwr cymwys hawl i gael grant cymorth arbennig os yw'r myfyriwr cymwys hwnnw—

- (a) yn dod o fewn categori rhagnodedig o bersonau at ddibenion adran 124(1)(e) o Ddeddf Cyfraniadau a Budd-daliadau Nawdd Cymdeithasol 1992(22);
  - (b) yn cael ei drin fel rhywun sy'n atebol i wneud taliadau mewn perthynas ag annedd, a ragnodir gan reoliadau a wnaed o dan adran 130(2) o'r Ddeddf honno(23); neu
  - (c) yn atebol, neu'n cael ei drin fel pe bai'n atebol, i wneud taliadau mewn perthynas â'r llety y mae'n ei feddiannu fel ei gartref o dan reoliad 25(3) o Reoliadau Credyd Cynhwysol 2013.
- (4) Yn ddarostyngedig i baragraff(5), mae grant cymorth arbennig yn daladwy i fyfyrwr cymwys mewn perthynas â phedwar chwarter y flwyddyn academaidd.
- (5) Pan fo un o'r digwyddiadau a restrir yn rheoliad 23(12) yn digwydd yn ystod blwyddyn academaidd, dim ond mewn perthynas â'r chwarteri hynny sy'n dechrau ar ôl i'r digwyddiad perthnasol ddigwydd y caiff myfyrwr cymwys fod â hawl i gael grant cymorth arbennig.

Grant cymorth arbennig – myfyrwr cymwys sy'n fyfyrwr carfan 2010 neu'n fyfyrwr carfan 2012

39.—(1) Uchafswm y grant cymorth arbennig sydd ar gael i fyfyrwr cymwys sy'n fyfyrwr carfan 2010 neu'n fyfyrwr carfan 2012 mewn perthynas â blwyddyn academaidd yw £5,161.

(2) Mae myfyrwr cymwys sy'n fyfyrwr carfan 2010 neu'n fyfyrwr carfan 2012 ac sydd â hawl i gael grant cymorth arbennig mewn perthynas â blwyddyn academaidd yn cael un o'r symiau a ganlyn mewn perthynas â'r flwyddyn honno—

- (a) os yw incwm yr aelwyd yn £18,370 neu lai, mae'r myfyrwr cymwys yn cael £5,161;
- (b) os yw incwm yr aelwyd yn fwy na £18,370 ond heb fod yn fwy na £26,500, mae'r myfyrwr cymwys yn cael swm sy'n hafal i **M-A**, pan fo **M** yn £5,161 ac **A** yn £1 am bob £3.653 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £18,370;
- (c) os yw incwm yr aelwyd yn fwy na £26,500 ond heb fod yn fwy na £34,000, mae'r myfyrwr cymwys yn cael swm sy'n hafal i **RM-A** pan fo **RM** yn £2,936 ac **A** yn £1 am bob £4.18 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £26,500;
- (d) os yw incwm yr aelwyd yn fwy na £34,000 ond heb fod yn fwy na £50,020, mae'r myfyrwr cymwys yn cael swm sy'n hafal i **SM-A** pan fo **SM** yn £1,142 ac **A** yn £1 am bob £14.67 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £34,000;
- (e) os yw incwm yr aelwyd yn £50,020, mae'r myfyrwr cymwys yn cael £50; ac
- (f) os yw incwm yr aelwyd yn fwy na £50,020, nid oes unrhyw grant cymorth arbennig yn daladwy.

Grant cymorth arbennig – myfyrwr cymwys sy'n fyfyrwr carfan 2011

40.—(1) Uchafswm y grant cymorth arbennig sydd ar gael i fyfyrwr cymwys sy'n fyfyrwr carfan 2011 mewn perthynas â blwyddyn academaidd yw £5,780.

(2) Mae myfyrwr cymwys sy'n fyfyrwr carfan 2011 ac sydd â hawl i gael grant cymorth arbennig mewn perthynas â blwyddyn academaidd yn cael un o'r symiau a ganlyn mewn perthynas â'r flwyddyn honno—

- (a) os yw incwm yr aelwyd yn £18,370 neu lai, mae'r myfyrwr cymwys yn cael £5,780;

(22) 1992 p. 4 . Gwnaed newidiadau i adran 124 nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn. Mae'r categorïau o dan adran 124(1)(e) wedi eu rhagnodi mewn rheoliadau. Y rheoliad perthnasol yw rheoliad 4ZA o Reoliadau Cymhorthdal Incwm (Cyffredinol) 1987 (O.S. 1987/1967). Mewnodsodwyd rheoliad 4ZA gan O.S. 1996/206, a ddiwygiwyd gan O. S. 1997/2197, O.S. 2000/1981, O.S. 2001/3070, O.S. 2008/1826, O.S. 2009/2655, O.S. 2009/3152 ac O.S. 2013/2536.

(23) Mae diwygiadau i adran 130 nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn. Y rheoliad perthnasol yw rheoliad 56 o Reoliadau Cymhorthdal Tai 2006 (O.S. 2006/213 fel y'i diwygiwyd gan O.S. 2008/1042, O.S. 2008/1082, O.S. 2012/757, O.S. 2013/630 ac O.S. 2013/2070).

- (b) os yw incwm yr aelwyd yn fwy na £18,370 ond heb fod yn fwy na £26,500, mae'r myfyriwr cymwys yn cael swm sy'n hafal i **M-A**, pan fo **M** yn £5,780 ac **A** yn £1 am bob £3.653 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £18,370;
- (c) os yw incwm yr aelwyd yn fwy na £26,500 ond heb fod yn fwy na £34,000, mae'r myfyriwr cymwys yn cael swm sy'n hafal i **RM-A** pan fo **RM** yn £3,555 ac **A** yn £1 am bob £4.18 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £26,500;
- (d) os yw incwm yr aelwyd yn fwy na £34,000 ond heb fod yn fwy na £50,020, mae'r myfyriwr cymwys yn cael swm sy'n hafal i **SM-A** pan fo **SM** yn £1,761 ac **A** yn £1 am bob £9.36 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £34,000;
- (e) os yw incwm yr aelwyd yn £50,020, mae'r myfyriwr cymwys yn cael £50; ac
- (f) os yw incwm yr aelwyd yn fwy na £50,020, nid oes unrhyw grant cymorth arbennig yn daladwy.